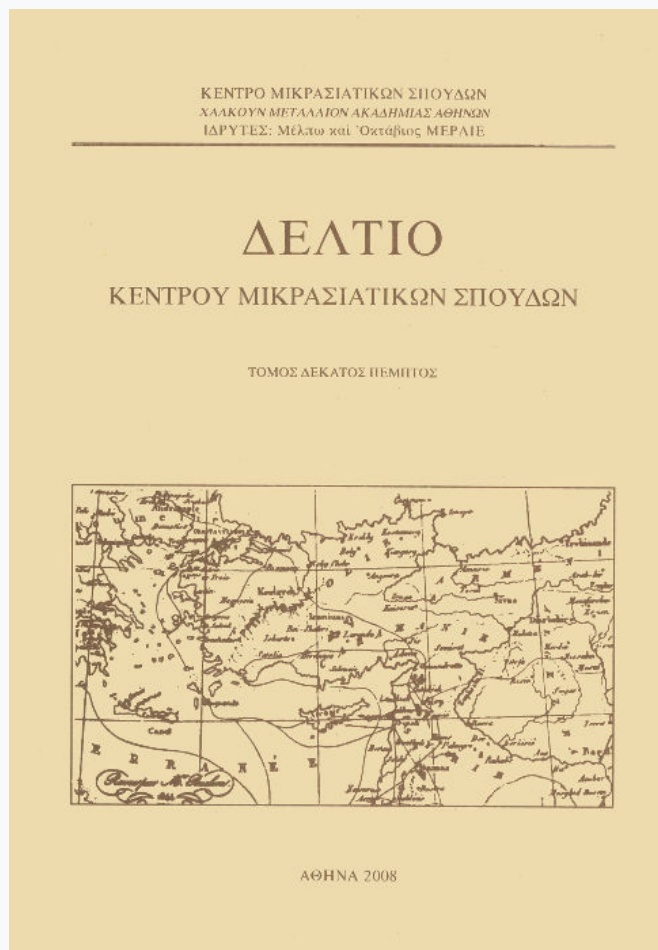

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 15 (2008)

**Μνήμη Αιδεσιμώτατου Θεόδωρου Θεοδωρίδη:
(1910-2005)**

Ιορδάνης Β. Παπαδόπουλος

doi: [10.12681/deltiokms.270](https://doi.org/10.12681/deltiokms.270)

Copyright © 2015, Ιορδάνης Β. Παπαδόπουλος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαδόπουλος Ι. Β. (2008). Μνήμη Αιδεσιμώτατου Θεόδωρου Θεοδωρίδη: (1910-2005). *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 15, 456–460. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.270>

Μνήμη Αιδεσιμώτατου
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ
(1910 - 2005)

Ὁ Θόδωρος Θεοδωρίδης, ὁ σεβαστὸς «Πατέρας τῶν Φαρασιωτῶν», ὁ ἀγαθὸς Λευίτης ἐκδήμησε, «ὑπνώσε» ὅπως λένε οἱ Φαρασιῶτες, πλήρης ἡμερῶν στὶς 13 Φεβρουαρίου 2005. Γεννήθηκε στὸ Βαρασό τὸ 1910. Τὰ Φάρασα ἦταν «ἓνα ἑλληνικὸ κύτταρο» στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς. Πατέρας του ὁ Ἀναστάσιος Θεοδωρίδης ἀπὸ τὸ Καρσαντί, ἀποικία τῶν Φαράσων. Ὑπηρετοῦσε ὡς γραμματοδιδάσκαλος στὸ Βαρασό, ὅπου γνώρισε καὶ παντρεύτηκε τὴ Φαρασιώτισσα Ἀνάστα. Σ' αὐτὴ τὴν «ἀετοφωλιά», nid d'aigle ὅπως ἔλεγε τὸ 1884 ὁ Reclus, «σύμβολο», ἓνα ἑλληνικὸ κύτταρο στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὸν Octave Merlier *, δίδασκε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἐμφυσοῦσε τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα στὶς ψυχές τῶν μικρῶν παιδιῶν. Ὁ Θόδωρος, ὀχτῶ ἐτῶν ὀρφάνειψε ἀπὸ πατέρα καὶ ἡ μάνα του τὸν πῆγε στὸ Ὁρφανοτροφεῖο τῆς Μονῆς Ἰωάννου Προδρομοῦ στὸ Ζιντζι Τερέ (Φλαβιανά). Ἐκεῖ λειτουργοῦσε καὶ ἡ Κατὰ Καισάρειαν ἱερατικὴ Σχολή, ὅπου φοιτοῦσαν παιδιὰ ἀπὸ ὅλη τὴν Καππαδοκία ποὺ προορίζονταν γιὰ Ἱεροδιδάσκαλοι στὶς κοινότητες τῆς ὁμογένειας. Ἰδρυτὴς τῆς Σχολῆς ἦταν ὁ Παῖσιος Β', Διευθυντὴς ἀπὸ τὸ 1805 καὶ Μητροπολίτης Καισαρείας, ἀπὸ τὸ 1832 ὡς τὴν ἐκδήμησή του τὸ 1871. Φαρασιώτης ὁ ἴδιος, ὄρισε καὶ ἄφησε ἐντολὴ στὴ διαθήκη του, κάθε χρόνο ἔξι ὀρφανὰ ἀπὸ τὰ φαρασιώτικα χωριά νὰ φοιτοῦν δωρεὰν στὸ Ὁρφανοτροφεῖο.

Κατὰ τὴν Ἑλληνοτουρκικὴ σύρραξη ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολὴ Near East Relief συγκέντρωσε στὴν Καισάρεια καὶ περιέβαλε 1.500 ὀρφανὰ, τὰ ὁποῖα μετέφερε στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν καταστροφὴ. Ἐδῶ ὁ Θόδωρος, ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια, τὸ 1923, συνάντησε στὴν Κόρινθο τὴ μητέρα του, τὴ

* Octave Merlier, *Proverbes de Farassa*, Collection de l'Institut Français d'Athènes, Ἀθήνα 1951, σ. 7.

γιαγιά του Χατζή Δέσποινα και τὰ ἀδελφία του Ταμάμα και Εὐαγγελιστή. Τελείωσε τὸ Γυμνάσιο και γράφτηκε στὴν Ὀδοντιατρικὴ Σχολή, ὅμως δὲν τοῦ πήγαινε ἡ Ὀδοντιατρική, τὸν τράβηξε ἡ Ἐκκλησία και φοίτησε στὴ Θεολογικὴ Σχολή Ἀθηνῶν. Ὁ αὐιδιμος Δαμασκηνός, Μητροπολίτης τότε Κορινθίας και μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος, εὐλόγησε τὸν γάμο του μετὴν Ἀνατολή, ὁρφανὴ και αὐτὴ ἐκ Πόντου, τὴν ὁποία εἶχε ὑπὸ τὴν προστασία του. Χειροτόνησε τὸν Θόδωρο Διάκονο, σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν, και κατόπιν σὲ Πρεσβύτερο.

Ἡ πρεσβυτέρα Ἀνατολή «μοιράστηκε» τὸν παπα-Θόδωρο μετὶς ἄλλες δύο ἀγάπες του: τὴν Ἐκκλησία και τὰ Φάρασα. Ὁ παπα-Θόδωρος εἶχε πάθος μετὴν ἀλησμόνητη πατρίδα, αὐτὴ τὴν *Ποῦλια* τοῦ Ἀντίταυρου μετὰ ἑπτὰ ἀστέρια: Βαρασό, Ξουρτζάδι, Καρσαντί, Ἀφσάρι, Σατί, Κίσκα, Τσουχούρι. Ἡ παπαδιά ὑπέμενε ἀδιαμαρτύρητα τίς δραστηριότητες τοῦ πολυάσχολου συζύγου της. Τοῦ χάρισε τρία ἐξαιρετικὰ παιδιά, τὰ ὁποία ἀνέθρεψε μετὰ αὐστηρῆς χριστιανικῆς ἀρχῆς. Τὴ Δέσποινα, στὴν ὁποία ἔδωσε τὸ ὄνομα και τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε στὴ γιαγιά του Χατζή Δέσποινα, τὸν Ἀναστάση, ποὺ χάθηκε πρόωρα και πῆγε νὰ τὸν ὑποδεχτεῖ στὸ ξόδι του, και τὸν Βαγγέλη. Εὐτύχησε νὰ χαρεῖ γαμπρούς, νύφες και ἐγγόνια, ὅλα προκομμένα.

Ὑπηρετήσε στὶς ἐνορίες Ἀγία Παρασκευή (1937), Ἐσταυρωμένο Αἰγάλεω (1945), Ἀγ. Δημήτριο Ψειρῇ (1949), Προφῆτη Ἠλία Ριζουπόλεως (1969), στὸ Περιστέρι. Πρόσφερε τίς ὑπηρεσίες του στὸ ΚΕΒΟΠ (1948-51), στὸ ὁρφανοτροφεῖο Βουλιαγμένης, στὸ Ἀσυλὸ Ἀγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης, στὸν Ἀγ. Ἀθανάσιο Θεσίου, στὸν Ἀγ. Φίλιππο και στὸ Μερόπειο Ἰδρυμα Ἀγ. Ἰσιδώρου Χρυσοκαστριώτισσας. Ἀλλὰ κατάθεση ψυχῆς στὸ ἐξομολογητήριο Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Πύλης Ἀγορᾶς «Παναγία ἡ Γρηγορούσα», ἀπὸ ὅπου πέρασε και πῆρε τίς εὐλογίες του ἡ μισὴ Ἀθήνα.

Ὁ παπα-Θόδωρος, ὅταν ἄφηνε τὸ Εὐαγγέλιο, ἔπιανε τὸ καλέμι νὰ γράψει λαογραφικά, τὸ μικρόφωνο και τὸ κασετόφωνο νὰ ἐγγράφει τραγούδια, τὴ φωτογραφικὴ μηχανὴ και τὴν κάμερα νὰ ἀποτυπώσει τελετές, χορούς, τραγούδια και ἄλλες δραστηριότητες, τοπία ἀπὸ τίς ἀλησμόνητες πατρίδες, τίς ὁποῖες ἐπισκέφτηκε δύο φορές ὡς συνεργάτης τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Παράλληλα μετὰ τὰ ποιμαντικά του καθήκοντα ἀσχολήθηκε μετὰ τὰ λαογραφικά τῶν Φαράσων. Ἡ γνωριμία του, τὸ 1933, μετὸν ἑλληνιστὴ Richard Dawkins, ποὺ ἐπισκέφτηκε τὰ Φάρασα τὴ δεκαετία 1910 και ἔγραψε γιὰ τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῶν Φαράσων και παραμῦθι, ὑπῆρξε καθοριστικὴ γιὰ τὴν ἐνασχόληση τοῦ Θόδωρου μετὰ τὰ Καππαδοκικά. Συνεργάστηκε ἀπὸ τὸ 1935 μετὰ τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν (Κ.Μ.Σ.) και ἦταν ὁ ἀγαπημένος φίλος τοῦ ζεύγους Μέλπωσ και Ὁκτάβ Μερλιέ. Τὸ 1955

τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν τοῦ ἀπένευμε τιμητικὴ πλακέτα γιὰ τὴν προσφορά του.

Στὸ ἐπιστημονικὸ *Δελτίο* τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν δημοσίευσε μελέτες καὶ πρόσφερε στὸ Κέντρο πλούσιο χειρόγραφο λαογραφικὸ ὕλικό. Ἔχει δημοσιεύσει ἄρθρα στὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ *Λαογραφία* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία τὸν βράβευσε γιὰ τὴ δράση του καὶ γιὰ τὸ *Λεξικὸ τῆς Φαρασιωτικῆς γλώσσας* (7.000 λέξεις). Συνεργάστηκε μὲ τὴν Ἑνωση Σμυρναίων, δημοσίευσε στὰ *Μικρασιατικὰ Χρονικά*, «Σύγγραμμα Περιοδικόν» τῆς Ἑνώσης Σμυρναίων, λαογραφικὲς μελέτες γιὰ τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ τραγούδια, τὰ τοπωνύμια, τὴ γλώσσα τῶν Φαράσων. Ἄρθρα δημοσίευσε στὶς ἐφημερίδες *Προσφυγικὸς Κόσμος* - *Ἀρχεῖο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς*, *Μικρασιατικὴ Ἠχώ* τῆς Ἑνώσης Σμυρναίων, *Νέα Μοσχάτου*, *Μακεδονία* τῆς Θεσσαλονίκης. Ἄφησε πλούσιο καὶ πολὺτιμο ἀνέκδοτο χειρόγραφο ὕλικό γιὰ τὸ λεξικὸ τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος τῶν Φαράσων κ.ἄ.

Ὁ παπα-Θόδωρος ὑπῆρξε ὁ ἱστορικὸς ἡγέτης τῶν Φαρασιωτῶν ποὺ ἐγκαταστάθηκαν στὴν Ἀττικὴ. Γιὰ δεκαετίες διετέλεσε Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Τὰ Φάρασα τῆς Καππαδοκίας», τὸν ὁποῖο «ἀνασύστησε» τὸ 1953 ὕστερα ἀπὸ ἀδράνεια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Κατοχῆς. Μὲ πολλὲς καὶ ἐπίπονες προσπάθειες κατὰ τίς δεκαετίες τοῦ 1960-1980 ἱδρύσε τὴν Ἑστία τῶν Φαρασιωτῶν, ὅπου ἐδρεῖ καὶ ὁ Σύλλογος «Τὰ Φάρασα τῆς Καππαδοκίας», στὸ Μοσχάτο (Νάξου 3). Ἡ Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου Φαράσων, τὸ 1994, τὸν ὀνόμασε «Πατέρα τῶν Φαρασιωτῶν» καὶ τοῦ ἐπέδωσε ψήφισμα. Ὑπῆρξε ἰδρυτικὸ μέλος καὶ γιὰ δεκαετίες πρόεδρος τῆς Πανελληνίας Ὁμοσπονδίας Καππαδοκικῶν Ὄργανώσεων.

Μὲ τὸν «παπάκα» μου, ἔτσι ἀποκαλοῦσα τὸν πνευματικὸ μου πατέρα, εἶχαμε ἀτέλειωτες συζητήσεις γιὰ τὰ Φάρασα τῆς Καππαδοκίας, ἀπὸ τὸ 1961 ποὺ τὸν συνάντησα στὴν Ἀθήνα. Ἡ γνωριμία μας προηγήθηκε κατὰ μιὰ δεκαετία «δημοσιογραφικά» στὶς στήλες τῆς ἐφημερίδας *Μακεδονία* τῆς Θεσσαλονίκης. «Διαφωνοῦσαμε» γιὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦσαν τὰ Φάρασα Καππαδοκίας. Δὲν εἶμαι βέβαιος πὼς ὑπῆρξε ἀντάξιος συνομιλητής, ἀλλὰ πιστεύω πὼς ἦμουν καλὸς ἀκροατὴς τοῦ χειμαρρῶδους λόγου του. Ἡ ἐπωδὸς σὲ κάθε μας συζήτηση ἦταν «*Γιορτάνη, σὺ πρέπει νὰ συνεχίσῃς τὸ ἔργο μου γιὰ τὰ Φάρασα*». Ἐκανα σημαντικὴ προσπάθεια νὰ φανῶ ἀντάξιος συνεχιστής. Δὲν ξέρω σὲ ποιο βαθμὸ τὸ πέτυχα. Εὐελπιστῶ πὼς ἡ ἐγγονή του Ἀνατολή, φιλόλογος καὶ ὑποψηφία διδάκτωρ, νὰ εἶναι ἄξια συνεχιστής, γιὰ νὰ ὁλοκληρώσει τὸ ἔργο ποὺ ἄφησε ὁ ἀοίδιμος.

Οἱ Φαρασιῶτες Ἀττικῆς σὲ ἐνδειξὴ ἐγγνωμοσύνης καὶ ἀγάτης στὸ πρό-

σωπο της Μέλπως Μερλιέ, σὲ Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου, τὴν ἀνακήρυξαν, μὲ ψήφισμα, «Μεγάλη Μητέρα καὶ Πρῶτη Φαρασιώτισσα» καὶ τῆς ἐπέδωσαν τὸ Δίπλωμα:

Ψήφισμα.

Μεῖς τοῦ εἴμεστε σὴν Ἀθήνα τῆς αἰ σὸν Πειραιᾶ οἱ Βαρασῶτοι σήμερο τὴν Τζερετζή, σ' Ἀπρίλη τὰ 4 τοῦ 1954 σωρεύνταμε σὸν Ἔξ. Προδρόμο τοῦ Ρέντη νὰ ὀρτάσουμε τοῦ Ἔξ. Βαράση τῆς αἰ Ἰωνᾶ τὴν ὀρτή. Ἀτὸ οἱ Ἅγιοι ἦσαντε τοῦ χωροῦ μας ζ' Ἐκκλησίας οἱ Ἅγιοι τῆς αἰ ὀρτάσκαμὲν τα κατά χρόνο σοῦ Μάρτη τὰ 29.

Ἀτὲ τὴ μία ἡώραμ ἂν καὶ σειρᾶς, τοῖπ μας ντάμα νὰ νανωστοῦμε τὸ γλυντὺ μας τὸ Βαρασὸ! Ὁ Βαρασὸς μας πέμεινε σῖς Τοῦρτζοι γὰ μὰ χάθει, νὲ πάλι ξελμωνέθῃ! Ἐν σὴν καρντία μας πῆσου ἄρῶ!

Ἀρωσῆς τα τσ' ἡφαρῆς τα ἁδὲ Cὺ ἔ Μαντάμα Μέλπω Μερλιέ! Cὺ τὰ ἔβκαλες σὴ μέση, σὸν κόσμο γνέντα τῆς αἰ σῖς Ψαλτάροι! Μὸ Cὺ δώτζες σοῦ κόσμου τῖς ἄκρες ἁλία τοῦ ἦτουν ὁ Βαρασὸς ἁ Ρωμάκο χωρίος τοῦ κράτσεν σὼς στέρου τὴ Χριστενοσύνη τοῦ τῆς αἰ τὸ παλὸν τὸ Ρωμάκον τὴ γουῶσσα.

Ἀπιδὸν στήν ἄκρα, τοῖπ οἱ Βαρασῶτοι, ποίκαμ μὸ τὴν καρντία μας τὸ κατζί νὰ Cὲ εἶποῦμε τοῦ Βαρασοῦ μας τὸ ΜΕΓΟ Η ΜΑ τῆς αἰ ΤΟ ΠΡΩΤΙΝΟ Η ΒΑΡΑΣΩΤΑ

Cὴν Ἀθήνα σ' Ἀπρίλη τὰ 4 τοῦ 1954

Ἀδὲ τοῖς Βαρασῶτοι ἡ Ἐπιτροπὴ

(Ἐμεῖς ποὺ εἴμαστε στήν Ἀθήνα καὶ στὸν Πειραιᾶ οἱ Βαρασῶτες, σήμερα Κυριακὴ 4 Ἀπριλίου 1954, συγκεντρωθήκαμε στὸν Ἅγιο Προδρόμο τοῦ Ρέντη νὰ γιορτάσουμε τοῦ Ἁγίου Βαράση καὶ Ἰωνᾶ τὴ γιορτὴ. Αὐτοὶ οἱ Ἅγιοι ἦταν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ μας Ἅγιοι ποὺ γιορτάζαμε κάθε χρόνο στῖς 29 τοῦ Μάρτη. Αὐτὴ τὴ φορὰ βοήκαμε μιὰ καλὴ εὐκαιρία ὅλοι μαζί τὸ γλυνκὸ μας Βαρασὸ νὰ θυμηθοῦμε! Ὁ Βαρασὸς μας ἔμεινε στοὺς Τοῦρκους, μὰ οὔτε χάθηκε μῆτε λησμονήθηκε. Εἶναι ὀλοζώντανος μέσα στήν καρδιά μας!

Ἐσὺ Μαντάμ Μέλπω Μερλιέ τὸν ἀνάστησες καὶ τὸν ἔφερες ἐδῶ! Ἐσὺ τὸν παρουσάσες σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ στοὺς λογίους! Μόνον σὺ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἔστειλες μῆνυμα πὼς ὁ Βαρασὸς ἦταν ἓνα Ρωμοχώρι ποὺ κράτησε ὡς τὸ τέλος τὴ Χριστιανοσύνη καὶ τὴν ἀρχαία Ροῦμικη γλῶσσα. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, ὅλοι οἱ Βαρασῶτες δώσαμε λόγο ἐκ βάθους καρδιάς νὰ σὲ εἶποῦμε τοῦ Βαρασοῦ μας ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΝΑ καὶ ΠΡΩΤΗ ΒΑΡΑΣΩΤΙΣΣΑ

Ἀθήνα 4 Ἀπριλίου 1954

Ἐδῶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Βαρασιωτῶν)

Ὑότερα ἀπὸ σαράντα χρόνια ἦλθε ἡ σειρὰ τοῦ παπα-Θόδωρου. Ἐπρεπε οἱ Φαρασιῶτες νὰ ἀποκτήσουν καὶ «Πατέρα». Οἱ Φαρασιῶτες τῆς Ἀττικῆς, σὲ Γενικὴ Συνέλευση τὸ 1994, ἀνακήρυξαν τὸν παπα-Θόδωρο «Πατέρα τῶν Φαρασιωτῶν» καὶ τοῦ ἐπέδωσαν τὸ Ψήφισμα:

Μοσχάτο, 3 Ἀπριλίου 1994

Σήμερα, Τζερετζή, τ' Ἀπρίλη στὰ τρία τοῦ 1994, μεις τοὺ ἡραμι στὸ Βαρασό, τζαί στὰ ποιμνὰ τὰ χωριά Ἀφσάρι, Κίσκα, Σαττί, Τσουχούρι, Καρσαντί, ἄντροι, ναίτζες, γιοί, κόρες, γαμπροί, νυφάδες τζαί ἡγγόνα, ἀδὲ σὸ Μοσχάτο, σὸ Φαρασιωτῶν τὸ Μαγαρά, μετ' ἔ στόμα ὀρίζουμε Παπάκα μας τὸν αἰδεσιμώτατο Θεόδωρο Θεοδωρίδη. Ὁ παπὰ Θεόδωρος ἦτονι κοντά μας ἐξήντα χρόνες, σὰ ζόρε τζαί σὶς χαρές. Τὰ ποιγὰ στ' ἐμᾶς βάπτισε, στεφάνωσε, ξομολόγησε τζαί δῶκεν μας τὴ Θεία Τζοινωνία. Σαράντισε τίς λεχῶνες τζαί ποίξεν εὐχέλαιον σὰ σπίτα μας. Γονατίζουμε μπρὸ του, γιάμι τὸ σέρι του τζαί εὐχόμεστε νὰ ζήσει πονὰ χρόνες ντὰ χαροῦμε κοντά μας τζαί νὰ μᾶς εὐλογεῖ.

(Μοσχάτο, 3 Ἀπριλίου 1994. Σήμερα Κυριακή 3 Ἀπριλίου 1994, ἐμεῖς ποὺ ἦρθαμε ἀπὸ τὸ Βαρασό καὶ τὰ λοιπὰ χωριά Ἀφσάρι, Κίσκα, Σαττί, Τσουχούρι καὶ Καρσαντί, ἄντρες, γυναῖκες, γιοί, κόρες, γαμπροί, νύφες καὶ ἐγγόνα, ἐδῶ στὸ Μοσχάτο, στὸ Μέγαρο τῶν Φαρασιωτῶν, μὲ ἓνα στόμα ὀρίζουμε Πατέρα μας τὸν Αἰδεσιμώτατο Θεόδωρο Θεοδωρίδη. Ὁ παπα-Θεόδωρος ἦταν κοντά μας ἐξήντα χρόνια, στὶς δυσκολίες καὶ στὶς χαρές μας. Τοὺς πολλοὺς ἀπὸ μᾶς βάπτισε, στεφάνωσε, ξομολόγησε καὶ μᾶς ἔδωσε τὴ Θεία Κοινωνία. Σαράντισε τίς λεχῶνες καὶ ἔκαμε εὐχέλαιο στὰ σπίτια μας. Γονατίζουμε μπρὸς του, φιλοῦμε τὸ χέρι του καὶ εὐχόμαστε νὰ ζήσει πολλὰ χρόνια νὰ τὸν χαροῦμε κοντά μας καὶ νὰ μᾶς εὐλογεῖ.)

Ὁ παπα-Θεόδωρος ἔζησε κοντά μας καὶ μᾶς εὐλογοῦσε ἀκόμη δέκα χρόνια. Στὸ ξόδι του ἀπευθύναμε τὸν ὕστατο χαίρετισμὸ στὴ μητρική μας γλώσσα, τὰ Ρωμάκα:

Παπάκα μας! Ἐξήντα χρόνες ποίτσες τὸ χιζμέτι τοῦ Χριστοῦ. Τζὰς βρεθεῖς κοντά του ἤρεπ τζαί ποίταξε μας τὴν εὐλογία του. Τζὰς ἀντιέσεις τὸν Ἅγιο Ἀρσένιο τὸν Χατζαῖ Ἐφεντή τοῦ σὰ ἔβκαλην στὴν κολυμπήθρα τζαί σὰ μύρωσε, δῶς τὰ πονὰ σελάμα μας τζαί ἤρεπ τὴν εὐσὴ του. Παπάκα μας καὶ νὰ ὑπᾶς σὸ μακρὺ σου τὴ στράτα σὶς μακαρισμένοι!

(Πατερούλη μας! Ἐξήντα χρόνια ὑπηρέτησες τὸν Χριστό. Σὰν βρεθεῖς κοντά του ζήτη καὶ στείλε μας τὴν εὐλογία του. Ὅταν συναντήσεις τὸν Ἅγιο Ἀρσένιο πὺν σὲ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν κολυμπήθρα καὶ σὲ μύρωσε, δῶσε του πολλὰ χαίρετισματα καὶ ζήτη τὴν εὐχή του. Πατερούλη μας καλὸ κατευόδιο στὴ μακριὰ σου στράτα πρὸς τοὺς μακαρισμένους!)

ΙΩΡΔΑΝΗΣ Β. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ